

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 189. szám.

Kedd, augusztus 19.

Dicsőséges jobb kéz.

Nagybecskerek, augusztus 19.

Dicsőséges jobb kéz, mely élsz üveg sirodban már-már ezer esztendeje és háladó zsolozsmák közt minden esztendőben meghordoztatol: hódolat neked!

Te tartád kezdedben azt a kormány-pálcát, mely megszelidítette az erős, vad magyarokat s szilaj lelkők, testők erejét ide hajlította az édes magyar föld művelésére, gazdaggá tételére.

És attól fogva egygyé lett a magyar nemzet és a magyar föld, nem is tudta egymástól elválasztani sem az erőszak véres vasa, sem az ármánykodás mézes szája.

Te a kormány-pálcát, melyet ősapád Árpád hagyott reád, nem fosztottad meg súlyától, erejétől, csak felékesítéd nyugot miveseinek ékével s nagy buzogánya gombja fölé szelid keresztet tűzél. És ez akkor bűbájos jel vala a gonoszak gonosz szándékai ellen. Meg is törtek azok, részint a szent jel látára, részint a buzogány fejverő argumentálására.

Dicsőséges jobb kéz, áldott volt a te munkád és áldott az emléked is. Mert valahányszor Isten nehéz kezét érezte magá fölött a bánatos nemzet, a te kezedtől kért segédelmet s annak tudata, hogy te segítesz; erőt adott gyenge kezeinek is, úgy hogy azok elfordították fejéről a bajt.

A te kezetre appellált, mikor komor busan azt látta, hogy a félidegen fejedelmeknek nem a magyar nemzet, hanem maguk felé hajlik a kezök, és ahogy ilyenkor kifejezést adott zsolozsmái közepette panaszainak, annak a mély mormolásától megrándult a fejedelmek keze és jobbra fordult az ország szekerének gyeplője tőle.

Amikor körülményezték a veszedelmek és minden kéz csak azon munkált,

hogy elmerítsen bennünket a bajban, a te kezéd volt a reménység utolsó szalmaszála, abba kapaszkodtunk és sosem csalódtunk.

Dicsőséges jobb kéz, a te tiszteleted nagy és mindenekfölött való. Ártó haraggal szembenézhet a nemzet egyik része és másik része a megátalkodott visszavonás és egyenetlenség lángja loboghat az összenézők szemében: amint te feltűnsz, egyetértő tisztelettel borul le eléd mind a két rész s ezekben a pillanatokban ahogy a szívők dobban, azt érzik ki belőle, hogy mind a ketten magyarok, tehát testvérek.

Te holt kéz, sokszor összekötötted már a szétvált jobbokat, azért is maradsz te halhatatlan!

Dicsőséges jobb kéz, tisztelet neked! Örökj Budavára magasában, hogy aminek te leraktd fundamentumait, meg ne romoljanak egyházad falai.

Hogy hitből legyenek kövek és a szeretet ragassza össze őket

Hogy méltatlanok magukra ne huzhassák rendeid öltönyét és báránybörben meg ne támadhassák farkasok a te magyar nyájadat.

Örökj, dicsőséges jobb kéz, hogy széked örökén sokaig ülhessen az a Hozzád méltó, aki benne ül.

Örökj, hogy királyi keze megtalálja mindig a te szent és magyar ujjad mutatóját, mikor nemzetéről esik határozása.

S ki a hit szerint immár a szentek táborában, az Urnak közelében vagy, tartóztasd fel az ő haragját, ha netalán reánk sújtani készül.

Légy fönn védelmezőnk, lenn pedig vezetőnk, nekünk magunkra hagyottaknak, te dicsőséges jobb kéz.

Ezt a zsolozsmát zengedezzük, midőn magasra emelve hordozzuk meg ereklyédet a te nagy napod körmenetén.

Szávay Gyula.

Streitman Antal ünneplése.

— Saját tudósítónktól. —

A nagybecskereki iparkiallítás résztvevői tegnap este lelkes ünneplésben részesítették Streitman Antal főgimnáziumi tanárt, a kiállítás főrendezőjét, a kinek orosz-lánrsze van a kiállítás fényes sikerében.

A kiállítók tegnap este ugyanis lakomát rendeztek Streitman Antal tiszteletére a kiállítási vendéglőben, ahol összegyűlt városunk társadalmának színe-java s egész estén folytonos óvációban részesítette az iparosokkal együtt Streitman Antalt s fáradhatatlan huzgalmának elismerésül művészi kivitelű ezüst serleget is nyújtottak át neki.

Az ünneplésről tudósítónk a következőket jelenti:

Diszes és nagy társaság gyűlt össze tegnap este Bobek kiállítási vendéglőjében, ahol a polgárság a kiállító iparosokkal karöltve lakomát rendezett Streitmann Antal főgimnáziumi tanár, a kiállítás főrendezőjének tiszteletére.

Az ünneplők sorában ott láttuk a többek közt: Dr. Dellimanics Lajos alispánt, Szabó Ferenc apát, orsz. képviselőt, dr. Vinczevidy Ernő m. főjegyzőt, dr. Perisics Zoltán városi főjegyzőt és helyettes polgármestert, Knyaskó Lajos felső keresk. iskolai igazgatót, Weisz Izidor nagykereskedőt, Semsey Gyula m. főlevéltárost, dr. Végh Lajos városi ügyészt, Partilla Géza takp. igazgatót, dr. Stassik Ferenc, dr. Annau Ernő, dr. Várady Imre ügyvédek, dr. Magyar Károly, dr. Kuszling János orvosokat, Sas Ede kir. kir. rendeltségi főmérnököt, Demkó Vidort az osztrák-magyar bank itteni fiókjának h. főnökét, Wagner Nándor hitoktatót, Brunner Jakab, Engel Ferenc s. lelkészeket, Baaden Károly és Bányai Jakab iskolaigazgatókat, Szalaváry Ede, Urhegyi János, Cseh Elek, Gróf Vilmos felső keresk. iskolai tanárokat, Bielek Antal m. első aljegyzőt, dr. Brájer Lajos és Mayer Rezső lapszerkesztőket, Benkovics Mihály gyógyszerészt, Beck Gyulát, a villammű vezetőjét, Mattanovics György városi jegyzőt, Haidegger Ödön nagykereskedőt, Wingle Ferenc gőzmalomtulajdonost, Mayer Aurélt, Kovács Gedeon ruhakereskedőt, Liphay Dezső nagykereskedőt, Kokics A. F. nagykereskedőt és még számos iparosunkat.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Vezeklés.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —
Írta: Somfai János.

Reggeli hat óra tájban Szemerédy ásóval kiment a kertjébe s azután ásta szakadatlanul pihenés nélkül a kert elhanyagolt hepehupas földjét. Az egész kert alig volt fél hold s tíz óráig majdnem a felét fölástá.

A ragyogó májusi nap melegen tüzött rá s fődetlen homlokáról patakokban folyt a veríték arcára. Erős, hatalmas, ember volt: izmai csak úgy dagadtak fölött ingujja alól, de azért a munka a mezőn megdezett legerősebb munkásnak is becsületére vált volna. Neki pedig éppen aznap volt a legelőször ásó kezében. Azelőtt talán ha úgy hirtelenül megkérdezték tőle, hogy milyen az ásó, rögtön nem tudott volna rá felelni.

És most meg ássa, egyre ássa a barna földet. Ásója atatt repedezik, hasadozik a zsiros jó anyag, néha ketté hasít egy-egy gilisztát a szerszám éle, fényes hátu apró bogarak pedig sietve szaladnak tovább az elmozdított göröngyök alól.

Bizony nagyon sokan el nem tudják képzelni, hogy mi gyönyörűség lehet ebben az egyhangu munkában, Szemerédy tekintete pedig olyan élvezettel, sőt áhítattal mered az alatta meghasadozó földre, a milyent akkor sem tapasztaltak ismerősei nála, a mikor hat vagy hét évvel ezelőtt az orfeum külön szobájában, „Európa csillaga“ táncolt előtte az asztalon a pezsgős üvegek között s a rövid szoknya alól ki-kí villant fehér combja.

Pedig akkor ez volt minden gyönyörűsége s szeméi csak úgy égtek, arca csak úgy lángolt a gyönyörűség mámorától . . .

Még néhányszor belevágja Szemerédy az ásót a földbe s azután abbahagyja a munkát. Mikor ki akar egyenesedni, akkor érzi csak, hogy alig bírja a derekát megmozdítani. A folytonos hajlástól szinte görbére szibadt a hátgerince s amint kigyógyesíti, az éles fájdalomra felszisszen. Eszébe jut a közmondás: Nem szokta cigány a szántást s erre azután elmosolyodik.

Letörli homlokáról a verejtéket, rákönyököl az ásója nyelére s elmeregve nézi a végtelennek látszó rónaságot vagy pedig a kéklő eget. Ha nem is volna most olyan végtelen a távolság előtte, hanem csak akkora, mind a földje, akkor is mérhetetlennek tetszenék neki, mert hiszen alig egy hete, hogy husz-harminc lépés volt előtte a

térség: a zordon börtönépület sétálóhelye. Éppen öt esztendeig.

Nagyot lélegzik, amint ez az eszébe jut s talán szívesen gondolna másra, ha az ember olyan könnyen elűzhetné magától az emlékezést.

Igy azután, amíg szeméi mozdulatlanul merednek a messzeségbe s ő maga is olyan, mint valami felöltözött szobor, addig gondolatai megelevenítik előtte a mulat, a színes, ragyogó, mámoros és sötét mulat.

Széles karimájú, durva posztókalapját hátra tolja, hogy levegőt kapjon a feje. A délelőtti nap a szemébe süt, de nem törődik vele, hanem csak összehunyorítja a szemét és engedi, hogy végig cirógassák arcát a sugarak.

És amint összehunyorított szempilláin keresztül szivárványos színeket kap a fény, úgy kel életre előtte a mul: az a ragyogó, az a színes.

Pedig hát tulajdonképen nagyon közönséges. Unottan mondják rá manapság az emberek: — Eh, eleget hallottunk már ilyet.

És igazuk is van. Kit érdekelt az olyan dolog, hogy valaki nagy lábon, urasan él, élvez, mulat az idegen pérzából s azután eléri a sorsa: a börtön.

Azon azonban nem lehet csodálkozni, hogy aki keresztül élte, az maga elé idézi nyomoru-

Téli idényre

Utazó bundák. Guba.
Téli kabátok.
Városi bundák.
Lodenkabátok 599—79.16

ÁTKÖLTÖZÉS MIATT ELADOM ÖSSZES ÁRUKÉSZLETEMET MÉLYEN LESZALLITOTT ÁRAK

MELLETT.

KOVÁCS • GEDEON

úri-, fiu-, női- és

leányruha terme.

Minden idényre

Raglanok. Felöltők.
Öltönyök. Nadrágok.
Női gallérok.
Női felöltők és kabátok.

Az első felköszöntőt dr. Váraday Imre ügyvéd mondotta, aki a munka érdeméről szolt s meleg szavakban emlékezett meg Streitman Antal érdemeiről, melyeket a kiállítás megteremtése és szervezése körül szerzett. Végül a kiállítók nevében és megbízásából szép ezüst serleget nyújtott át emlékül Streitman tanárnak.

A jelenlevők lelkesen megéljenzék Streitman Antalt, majd az éljenzés csillapultával dr. Dellimanics Lajos alispán emelkedett szolásra és a következőket mondotta:

Melyen tisztelt Uraim!

Mint a nagybecskereki iparkiallítás elnöke pár szóval igénybe óhajtom venni türelmüket, hogy résztvegyek én is a munka érdemének elismerésében. Az előttem szóló szónok szép szavakban kifejtette már azokat az érdemeket, melyeket Streitman Antal tanár ur a kiállítás körül szerzett. Én teljes szívemből csatlakozom az elismeréshez és a magam részéről is köszönetemet fejezem ki Streitman tanár urnak, hogy engem a kiállítás szervezésében rám nehezdedő feladatban oly buzgalommal támogatott. Nem szabad azonban az elismerésnél megfelekezünk a nagybecskereki iparosokról sem, akik midőn komoly megfontolással a kiállításra elhatározták magukat s munkájuk javával a mai válságos viszonyok közt ilyen szabású kiállítást létrehozta, épp olyan kiváló és egyuttal hazafias feladatot is teljesítettek, mint a kiállítás rendezői. A tisztas munká sikkere mindenkor az ország erejét is növeli. Az iparkiallítás fényes tanujele annak, hogy iparosaink önérzete is fölbredt s ők is változtatni akarnak az eddigi helyzetben. Példát adtak most, hogy karöltve és együtt működve mit lehet teremteni. Ilyen körülmények között méltán adhatok kifejezést azon reményemnek, hogy nem sokára elkövetkezik a szebb, a jobb jövő, melyben az ipar mindjobban fejlődve hazánkban is elfoglalja méltó helyét. Emelem poharamat a nagybecskereki iparosokra.

Az alispán szavait zúgó éljenzés követte, melynek elesöndesültével Streitman Antal tanár szólalt föl.

Streitman Antal beszédében rámutat annak a mozgalomnak az erejére, melyet a nagybecskereki társadalom a kiállítás körül kifejtett. Ő csak úgy tekint magat, mint az összes erőknél egy részét. Husz év óta szolgálom — ugymond — az ipar ügyét s mindenütt ott voltam, hol tollal és tettel dolgozni kellett. A mit tettem, hazámért tettem, hasznát, jutalmát azért nem vártam, mert hazafias kötelességet teljesítettem. De polgártársaimnak ez a szerénységem zavarba hozó mai kitüntetésé élni fog szívemben, az együttérzés újabb kapcsa lesz az közöttünk, s ha a szent ügy ismét sorompóba szolít bennünket, ha a közérzés hullámszája ismét vállaira kap, ott leszek tehetségem teljes erejével, érzésem teljes

ságában minden nap vagy talán minden órában s ha nem is idézi erőszakosan, eléje kinálkozik.

Szemerédyt is megkísérti ez a mult néhány szor, bár most olyanok az érzései, hogy szeretné kitörülni emlékezetéből multjának néhány esztendejét.

Az emlékezés visszatükrözi eléje azt az izgalmas órát, a mikor először nyult az idegen pénzhez s a bün skálájának a legalsó hangjától kezdve gyors egymásutánban futnak végig a hangok a legfölsőig, amelyet a szenvedélyes zongorajátékos is szinte mámorosan ver ki.

Az első hang a félénk kezdés, a többi már élvezetes gyakorlat, az utolsók pedig ideges rohamok. A játékos, ha belekezdett, nem tudja abbahagyni, míg az utolsók ki nem verte, amely után ugy koppan a hang, mint a göröngy a koporsón.

Kikezdte a bank pénzét, hát folytatni kellett s egyre többet markolászott ki a pénztárból, aminthogy a skála felsőbb hangjaihoz is nagyobb erőt kell kifejteni.

Mindjobban belemerült az élvezetekbe, mindinkább megkivánta a gyönyörűséget, a fényt, a csillogást, nem gondolva arra, hogy a kellemes hangfutamnak vége is van, amely után csak egyetlen hang is összerombolja a harmóniát.

Es csak folyt a multság, folyt a pezsgő, körüláncolta a kipirult vagy kipirosított leánysereg s hozzá, a nagy gavallérhoz, a dunántúli öreg milliomos fiához hódolni jártak az emberek.

Királya volt annak a társaságnak, amely körülvette s ez az uralkodás gyönyörködtette, megigézte, rabjává tette a pénznek, a bűnnek.

Önkénytelenül végig néz magán s mikor látja durva posztóruháját, eszébe jutnak a drága selymes szövétü öltözetek, amelyeket egy gyürődés után eldobott . . .

A bűnös gyönyörűség skálájának pedig vé-

melegével. — Éljenek az iparosok, kiknek verejtékével felépült a kiállítás szép műve, s kik hozzá megrendeléseikkel alapot teremtettek, éljenek városunk lelkes polgárai. (Zajos éljenzés.)

Weisz Izidor nagykereskedő, német nyelven, de lelkes magyar szívvél köszönti fel a helyi sajtót, mint a melynek szintén oroszlánrésze van a kiállítás sikerében. A helyi sajtó orgánumai mind egyetértőleg, közös erővel munkálkodtak azon, hogy a kiállítás díszére váljon Nagybecskereknek és ez sikerült is. Emeli poharát a helyi sajtó szerkesztőire és munkatársaira. (Lelkes éljenzés.)

Wingler Ferenc a kiállítás kitünő elnökét dr. Dellimanics Lajos alispánt élteti lelkes szavakban. (Hosszantartó éljenzés.)

Dr. Brájjer Lajos halás köszönettel nyugtatja Weisz Izidor barátjának szívélyes szavait, melyekben a sajtó működését kiemelte. Talán nem pusztá véletlen, hogy épen dícsőségesen uralkodó királyunk születésnapján gyűltek össze iparosaink, ki zászlajára e szavakat írta: Viribus unitis. Bizik benne, hogy iparosaink is győzni fognak e jelszóban, különösen, ha olyan vezérek lesz, mint Streitman Antal, kit szoló már akkor tanult meg szeretni és tisztelni, mikor tanára volt. Élteti Streitmant, mint a kiállítás kezdeményezőjét és megteremtőjét. (Zajos éljenzés.)

Végül még Streitman Antal emel ismételt poharát és pedig a nagybecskereki hölgyekre, akik szintén nagy lelkesedéssel működtek közre a kiállítás sikerén.

Miután hölgyeinket is zajosan megéljenzék, a felköszöntők sora befejeződött. A jelenlevők nagy része azonban még sokáig együtt maradt s az ünneplők csak éjfél felé oszlottak szét.

Hamis hangok.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Nagybecskerek, augusztus 18.

Kedves Lajosom!

Nem levén hivatásos újságíró, bizonyos, hogy ha ismerem és megértem is az újságírói fölfogást, kötelességeket, hivatást, mindezekbe magamat beleélni nem tudom. Azt hiszem azonban, hogy ez most, mikor néhány szót szeretnék hozzászólni tagadhatatlanul idejét mult s erővel elrántott ügyből kifolyó szóradathoz — nincs hátrányára. Az olvasóközönség azon fajához tartozván, ki néha gondolatait, érzelmeit, nézeteit, nyomtatásban is közli, bensőmet valami nemcsak kényszeríti, hanem az alkalom egyenesen fölhi, hogy ugyanazt cselekedjem most is.

Nem célomb. lapod m. t. olvasóközönségét kioktatni; nagyon kis és nagyon gyenge ember vagyok ehhez, sőt határozottan föltételezem róla, hogy amiket elmondandók, mindazt jól és jobban tudja, de hiszem, hogy még sem fogja rossz néven venni, ha mindazt, mit jól tud és érez, én megkísérlem összefüggésben leírni, mert viszont a m. t. olvasóközönség képességének, tehetségének és tudásának legesekélyebb kisebbitése nélkül áll az, hogy amit érez és tud, nem szokta legnagyobb része írásba foglalni és hirdetni, holott szereti ugyan-

gére ért s az utána következő hang már az volt, amit a börtöne cellája előtt járkáló ör eszímája vert a folyosó kövezetén . . .

Azután ide bujt vezekelni ebbe a csöndes faluba, ahol még maradt az atyja után egy alacsony házikó, ezzel a darabka kerttel, amelynek a földjét turja.

Langyos, balsamos levegő csapja meg dél felől. Föllélegzik s hosszan szívja magába a tisztaságot.

Homloka megint verejtékes. Kisajtolta az apró vizgyöngyöket a mult kísértetjárásának a láza.

Szórakozottan nyul a zsebébe valami kendőért. Egy durva vászondarab mellől lágy, csabító selyemkendő csuszik a kezébe. Olyan puha, olyan lágy a fogása, mint az egykor körülötte rajzó asszonyok cirógató kezeinek az érintése.

Illata hízlekedve csiklandozza meg az orrát s egy pillanatra csakugyan mámorossá is teszi és ereiben fölvakarja a vért.

Mégis erőt vesz magán s néhány percig elnézegeti a finom asszonyi selyemkendőt.

Ez a darabka csabító selyem valahogyan megmaradt a multja emlékeiből. Semmiség az egész, gyöngye szél játszi könnyűséggel elvinné a szomszéd határba s mégis olyan ereje van, hogy mámoros fátyol száll a szeméi elé.

De csak egy percig. Azután belesüt szemébe a tiszta napfény.

Egyet ráz magán, ujjai görcsösen belevájnak a selyembe s a következő pillanatban darabokra szagattja . . .

Mikor cafrangjait csizmája sarkával beletiporja a földre, mintha megkönnyebbült volna s friss erővel ássa tovább a barna földet.

Néha kettéhasít egy-egy gilisztát a szerszám éle, fényes hátú apró bogarak pedig sietve szaladnak tovább az elmozdított göröngyök alól . . .

azt más ember véleménye gyanánt nyomtatásban is látni.

Nincs kellemetlenebb, mint mikor muzsikában akarunk gyönyörködni s a hur rosszul van hangolva. A hideg borzongatja meg ilyenkor a hátunkat. S nincs visszatetszőbb, mint mikor a muzsikusknak készült és muzsikusknak ismert egyen tiszta hang helyett a hamisat fogja meg gyakran. Törni, zuzni szeretnénk ilyenkor.

De nemcsak a muzsikában vannak hamis hangok. A szórakoztató vagy kenyeretadó foglalkozásnak nincs olyan ága, melyben hamis hang ne ütne meg fülünket. Boldog az, ki nem veszi észre és szerencsés az, ki idegeit hozzá tudja szoktatni. Az ilyen nem élvez ugyan, de az ilyen nem is bánt semmi.

Legelterjedtebb és legveszedelmesebb a hamis hang az újságokban. Minden újság, főleg a politikai napilapok bizonyos irányzatot követnek, bizonyos célt szolgálnak s bár a kétszerkettőt négynek tudja, ismeri és írja mindegyik, de már az igazságot, a szépet, a jót mindegyik másképp látja, másképp értelmezi és másképp hirdeti.

Szerencse, hogy vannak ethikai és aestetikai szabályok, melyeknél fogva azok, kik az eszményi igazat, szépet és jót keresik, kiokoskodhatnak a többféle nézetből, megtalálhatják az eszményihez legközelebb állót és bírálatot mondhatnak az olvasottak fölött.

A tollat nem irodalmi vagy újságírói szempontból forgató egyén adja meg az első hangot. A körülmények sajátos alakulásából és a belső (lelki) rugót nem igen ismerhet okból elkésetten szolal meg a hang, mi természetesebb, hogy az összhang meg van rontva, a hang hamis. A hur nem volt jól hangolva.

A hang visszhangot keltett s más valaki játszik a fölkapott hamis hanggal. Azt hinnők, könnyű dolga van neki, mert játékos, ért hozzá s a hamis hang okozta dissonantiát megszünteti. Vajjon sikerül-e neki? Lesi, várja a közönség is . . .

A fiatalság elveszitené egyik legfőbb és legszébb ékességét, zománcát, ha nem volna idealista. De az idealismus nem ismer önteltséget. Ahol e kettő együtt jelentkezik, ott zavar van az összhangban, hamis valamelyik hang. Ilyenkor nem lehet hinnünk, nem tudunk bizni az idealismusban. Mert beszélni, írni könnyű, de a mondotakkal, irottakkal egynek lenni gondolatban, érzésben, lélekben — nehéz. Aki azokkal ezekben egy, az igazán idealis, annak idealismusa hat, hódít. Ennek hiszünk . . . Ebben bizunk. Ellenkezőleg hidegen hagy, sőt elítéljük.

Ilyen hamis a hang, mikor a tudás, a tanultság ledobja magáról a szerénységnek legvékonyabb, legátlátszóbb leplet. Hiszen a tanultság, tudás önmagát árulja el. Nem kell azt fölfedezni. Nem kell arra a figyelmet fölhívni. Nem kell azt figyeltetni. Ha — kell, nem is hisz annak a tudásnak senki, nem is biz abban a tanultságban senki.

Nagyon sok társadalmi kinövés, ferdesség, előítélet van még manapság. Ki tul akarja magát ezeken tenni, az ember legyen a talpán. Az ugy éljen, ugy cselekedjék, hogy ha nem is szolgálhat mintaképül, de legalább meg- és elítélni valót se találjon rajta és benne senki. Bizony a tyukszem nem — becsület. Sőt az is igaz, hogy a becsület nem kabát, nem zsák. Azt varrni, foltozni nem lehet. De nagyon hamis a hang, mely a neveletlenséget, sértegetést, pszichológust megüri, használja és mégis magát a társadalmi — bár ferde s előítéletes — szokásokon felül állónak tartja. Hamis a hang, mert nem igazságos, nem jogos, sőt nem méltányos és nem is következetes. Ez bizonyításra sem szorul.

Hamis a hang, mely a sajtószabadságot abban találja, hogy a tollnak és forgatójának minden szabad, mert ez csak pártatlan kritika és közvélemény, mig a kérdőre és feleletre vonás „hirlapirókkal való önkénykeskedés”. Ez már annyira hamis hang, hogy ezt az idegedzett, sőt még a hallás nélküli ember sem tudja meghallgatni. S ennek a hangnak s az ilyen hangnak még a pártatlan türelmes olvasó sem tud felülni.

Bizonyos, hogy messziről, idegenből jött ember sokat mondhat, mert senkinek sincs kedve ellenőrizni állításának valóságát. Tény az is, hogy idősb, tapasztaltabb embernek a társadalom inkább és joggal bocsátja meg a kritikát, az oktatást. Miért? Mert az összhangra mindez nem hat zavarólag. De nem bántó-e az a helyi és fiatal hang, mely igazságtalanul és felületesen odamondja, hogy „Nagybecskereknek az egész vármegyében ez a művelt embereknek való fölfogás a sajtó hivatásáról és jogáról még nem ment át a köztudatba.” Nem azt mondja-e ez: „én vagyok a művelt, kinek szabad kritizálni, ti pedig többiek mind műveletlenek vagytok, mert az én kritikámat megkritizálni merészeltek?”

„Ne tudja a balkezed, mit cselekszik a jobb,” nem tudom, hogy szóról-szóra idézem-e ugyan a bibliai tanítást, de mindenki tudni fogja, mit akartam idézni. S ha a jót azért teszem, hogy vizontszolgálatban részesüljek, akkor nem vagyok én sem jöttevő, sem nagylelkű, sem nemeskeblű. S ha a jóról, mit tettem, másoknak van tudomása, mégis magamnak kell elmondanom, eldicsekédnem vele, bizony hamis a hang, melylyel

Egy képviselő hamis halálhíre.

Budapest, augusztus 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lupa Péter képviselőről híre terjedt, hogy meghalt. A gyászlobogót is kifizették a képviselőháza, míg végre ma kiderült, hogy Lupa nem halt meg. Igaz, hogy három hete betegen fekszik pomázi birtokán, de állapota nem súlyos s néhány nap múlva elhagyhatja ágyát.

A kisgazdák országos gyűlése.

Budapest, augusztus 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az összes gazdakörök, falusi olvasókörök, szövetkezetek, földműves és más művelődési egyesületek országos gyűlésre hívja meg f. é. szeptember 10-re Pozsonyba. A tanácskozás tárgya főleg a termények jobb értékesítésének kérdése és ezzel kapcsolatban a fedezetlen határidő-üzlet megszüntetése lesz. A gyűlésen való részvételt a magyar gazdaszövetség titkári hivatalának kell bejelenteni f. hó 20-ig.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1902. augusztus 19.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	0.—	0.—	80	7.15
Pestvidéki új	76	0.—	0.—	80	7.05
Bánsági új	76	6.80	6.90	80	0.—
Bácskai új	76	6.85	7.—	80	0.—
Rozs új elsőrendű			70—75	6.05	6.20
„ másodikrendű			—	5.85	5.95
Árpa „ takarmány			60—62	5.25	5.40
„ égetni való			62—64	5.15	5.25
„ sörfőzésre való			64—66	0.—	0.—
Zab „			39—41	5.55	5.75
Tengeri ó „ bánsági			—	0.—	0.—
„ másnemű			—	0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 19. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdén az élénk keresletre az árak mind emelkedtek. Délben a következő árakat jegyezték:

Buza októberre	6.66—6.68
„ áprilisra	6.97—6.98
Rozs októberre	5.85—5.86
„ áprilisra	6.11—6.12
Tengeri augusztusra	5.07—5.08
„ májusra (1903.)	5.08—5.10
Zab (októberre)	5.37—5.39
Zab (áprilisra)	5.62—5.64
Repce	10.35—10.45

Közgazdaság.

□ **Kisipari szállítások a hadseregnek.** A közös hadügyminiszterium bakancsokat, könnyű cipőt, felszaru és rendes eszimat és különféle bőrfelszerelési cikkeket, melyek az 1901. évi rendes szükségletből a magyar ipar részére fenntartott hányad 1/4 részét képezik, kisiparosoknál szándékozik beszerezni. Az 1 korona bélyeggel ellátott ajánlatok temes-, torontál- és krassó-szörényvármegyei iparosok részéről a temesvári kereskedelmi és iparkamaránál f. évi október hó 31-én déli 12 óráig nyújtandók be, ahol is az ajánlati mintával és a szállítandó cikkekről és szállítási áráról szóló jegyzék betekinthető.

□ **Állatbetegségek.** A földművelésügyi miniszterium közlése szerint Torontálvármegye területén a következő állatbetegségek észleltettek a legutóbbi időben:

Veszetttség:

párdányi j. Fény 1 u., Ujpecs 1 u.
csenei j. Horvát-Kécsa 1 u.

Takonykór és bőrféreg:

antalfalvi j. Antalfalva 1 u., Jarkovác 1 u.,
módosi j. Román-Szárcsa 1 u.,
nagybecskereki j. Nagy-Torák 1 u., Orlovát 1 u.,
nagygyógyi j. Szerb-Nagy-Szent-Miklós 1 u.,
párdányi j. Szerb-Ittebe 1 u.,
zsombolyai j. Grabác 1 u., Zsombolya 1 u.,
Nagy-Kikinda 1 u.,
Nagy-Kikinda v. 1 u.

Ragadós száj- és körömfájás:
nagybecskereki j. Ittvárnok 1 u.,
párdányi j. Csebzsa 2 m., Ivánda 47 u.,
törökbecsei j. Torda 1 u., Törökbecse 1 u.

Ivarszervi hólyagos kiütés:
bánlaki j. Zichfalva 2 u.,
zsombolyai j. Nagy-Tószeg 6.

Rühkór:

antalfalvi j. Crepája 1 u., Jarkovác 7 u., Lajosfalva 9 u.,
Tomasovác 5 u., Torontál-Vásárhely 1 u., Torontál-Sziget 1 u.

bánlaki j. Bánlak 1 u., Nagy-Margita 3 u., Nagy-Gáj 2 u.,
csenei j. Német 1 u., Öregfalva 3 u., Ujvár 1 u.,
módosi j. Szerb-Neuzina 1 u., Rudna 1 u.,
nagybecskereki j. Bégaszentgyörgy 1 u., Ittvárnok 1 u.,
Jankahid 2 u., Szerb-Aradác 2 u.,
nagykikindai j. Nagy-Bikács 1 m.,
párdányi j. Gyülvész 1 u.,
perjámosi j. Egres 1 u., Sáralfalva 1 u.,
törökbecsei j. Karlova 1 u.,
törökkanizsai j. Jázova 3 u.,
zsombolyai j. Czernya 2 u.,
Nagykikinda v. 1 u.

Sertésorbánc:

bánlaki j. Kanak 1 t.,
módosi j. Rudna 1 m.,
párdányi j. Német-Párdány 3 u., Uj-Pécs 16 u.,
perjámosi j. Sáralfalva 1 u.,
zsombolyai j. Kis-Vizesda 8 u.

Sertésvész:

antalfalvi j. Torontál-Sziget 2 u.,
bánlaki j. Kanak 2 t., Partos 4 u.,
módosi j. Gád 4 u., Gyér 1 p., Keresztes 1 p.,
Módos 6 u., Tógyér 7 u., Torontál-Szécsány 2 u.

nagybecskereki j. Béga-Szent-György 1 u., Lukácsfalva 3 u., Német-Ecska 5 u., Rögendorf 3 u.,

nagykikindai j. Basahid 9 u., Magyar-Pádé 8 u., Mokrin 2 u., Szaján 2 u., Szerb-Pádé 5 u., Tisza-Hegyes 1 u.,

nagygyógyi j. Szerb-Csanád 16 u., Szerb-Nagy-Szent-Miklós 1 u.,

párdányi j. Csebzsa 2 u., Gyülvész 3 u., Ivánda 4 u., Szerb-Ittebe 1 u., Szerb-Párdány 9 u.,

perjámosi j. Pészak 3 u.,
törökbecsei j. Torda 24 u.,
törökkanizsai j. Gyála 1 m.,
Nagykikinda v. 1 t.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1902. május hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 38 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 30 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunáról: este 7 óra 23 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
Budapest Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Módosra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunára: reggel 3 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 30 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Karlova—Nagykikindára: reggel 6 óra 7 p.

HIRDETÉSEK.

107.308/902. sz.

Magy. kir. államvasutak

Pályázati hírdetmény.

Alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak műhelyeiben 1903. évben szükséges, mintegy 220 métermáza tisztogatási és fényezési célokra való mosott és fertőtlenített vaszvonrongy szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A vaszvonrongyoknak lehetőség szerint nem szabad foltokkal, gomblyukakkal és bordás varrással bírnok, hanem olyanoknak kell lenniök, hogy minden négyzetméter rongyból, négyzetben 30 cm² nagyságot felület legyen kihasználható.

A különleges feltételeket tartalmazó ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módosított tartalmazó ajánlati felhívás, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulírott igazgatóság „Anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál” (Budapest, VI. Andrassy-ut 78. sz. II. em. 46. ajtószám) díjtalanul kapható. A szabályszerűen kiállított egy koronás m.

kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok a 60 filléres m. kir. okmánybélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt lepecsételve legkésőbb f. évi szeptember hó 11-ének déli 12 órájáig a fentemlített szakosztálynál benyújtandók, vagy pedig posta útján oda küldendőek és a boríték ezzel a külcimmal látandó el:

„Ajánlat 107.308. 1902. számhoz”.

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó vaszvonrongy értékének 5%-a legkésőbb f. évi szeptember hó 10-ikének déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak központi főpénztáránál (Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapírokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott, valamint az olyan ajánlatok, melyek nem az előírt módon tételnek, vagy amelyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújtatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1902. évi augusztus hóban.

33

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

36339/1902. szám.

M. kir. államvasutak.

Legolcsóbb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Dombóvár—Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetőleg Ancona közt közlekedő gőzhajóinak igénybevétele.

Hajójáratok menetrendje.

1902. március hó 15-től visszavonásig.

1. Indulás Fiuméből Velencébe. Minden esütörtökön reggel 7 órakor. Minden kedden és szombaton este 8 órakor.*

2. Indulás Fiuméből Anconába. Minden szerdán reggel 8 órakor. Minden hétfőn és pénteken este 8 órakor.*

3. Indulás Velencéből Fiuméba. Minden pénteken reggel 7 órakor. Minden hétfőn és szerdán este 7 óra 30 perckor.

4. Indulás Anconából Fiuméba. Minden esütörtökön reggel 7 órakor. Minden kedden és szombaton este 8 óra 30 perckor.

Menettartam 10 óra.

Menetdíjak

a hajó-átelési illetékkel együtt:

Honnan	H o v á	Pénz-érték	Gyorsvonat		Személyvonat III.
			I.	II.	
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	34.00	26.00	14.00
„	Cannes	franc	116.15	83.60	
„	Firenze	„	73.50	53.90	30.40
„	Genova	„	89.25	64.90	36.85
„	Lyon	„	128.25	91.50	
„	Marseille	„	137.75	98.20	
„	Milano	„	69.95	51.40	28.95
„	Menton	„	110.00	79.45	
„	Grasse	„	118.30	85.05	
„	Napoli	„	100.55	72.85	41.50
„	Nizza	„	112.70	81.25	
„	Róma	„	73.75	54.05	30.50
„	Torino	„	89.10	64.80	30.80
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	47.10	34.80	18.20
Berlin	„	márka	95.60	68.40	38.50
Breslau	„	„	71.20	51.70	28.90
Hamburg	„	„	122.20	88.10	52.30

A gőzhajókon egy ágyért két korona utánfizetendő.

A hajó-átelési díj magában Fiuméből—Velencébe vagy Anconába:

Diszterem hálólhelyyel együtt 16 kor.
I. osztály 12 „
III. (fedélzet) 6 „

A gőzhajóknak a Budapest—Fiume közt forgalomban lévő gyorsvonatokkal, valamint Velencében és Anconában a Róma, Napoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásban van. Fiumében a vonatok a gőzhajók kikötőhelyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenként 4 gyorsjárat és pedig Zarába, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „Utmutató”-ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak városi menetjegyirodái Budapestben és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, ahol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Budapest, 1902. március havában.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

*) Május hó 1-től kezdve a csatlakozó 1002. számú gyorsvonat Budapestről este 8 órakor érkezik, mielőtt is a hajó Fiuméből csak este 8 óra 30 perckor indul.

29662

üzlet
munk

állan

m/m

tolat

felté

osztá

II. en

ivenk

boríté

.. . . .

tése

hoz

vagy s

800,

állan

pénzt

föld-s

tözsde

utols

ken f

érté

adatn

nem

pénze

29062/IV. szám. Magyar kir. államvasutak Bp.-jobbparti üzletvezetősége.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak bpest.-jobbparti üzletvezetősége a Bánhidán létesítendő vízvezeték munkálataira ezennel nyilvános versenyt hirdet.

A létesítendő vízvezeték a következőkből álland:

- circa 1000 fm. hosszú vízvezeték 150 m/m belső átmérőjű csövekből.
- 5 drb. oldenburgi szakirányú vizdaru.
- 1 drb. tüzecsap a fűtőházban.
- 5 drb. a vezetékbe beiktatandó elzáró tolattyú.

Az ajánlat alapjául szolgáló tervezet, ajánlati feltételek és költségcsimítási minták vonatlati osztályunkban (Budapest, külső Kerepesi-ut 15. sz. II. emelet) szerezhetők meg.

Az ajánlatok egy koronás, mellékletei pedig ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételt borítékban a következő felirattal ellátva: „Ajánlat a 1902. számhoz a bánhidai vízvezeték létesítése tárgyában” f. évi szeptember hó 3-ig titkárságunkhoz (külső Kerepesi-ut 5. sz. I. em.) adandók be.

Az ajánlatok benyújtását megelőző nap vagyis f. évi szeptember hó 2-án déli 12 óráig 800, azaz nyolcszáz korona készpénzben avagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban gyűjtőpénztárunknál (Budapest VIII. Kerepesi-ut 5. sz. földszint) letétbe helyezendő.

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 nappal nem régebb utolsó árfolyam szerint számítottak, de névérték felül számításba nem vétetnek.

Készpénz után kamat nem fizetetik, az értékpapírok esedékes szelvényei kívánatra kiadtnak.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem melléklendő.

A posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térít vévénynyel adandók fel.

Budapest, 1902. augusztus 16-án.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

23.670/III. sz. 1902. Magyar kir. államvasutak Üzletvezetősége Zágráb.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak kezelése alatt álló fiumei punto francóban levő két élelmezési bódé bérletére nézve ezennel zárt ajánlati pályázatot hirdetünk.

A bérlet 1903. évi január hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számítandó 3 éven át, vagyis 1905. évi december hó 31-ig.

A hideg és meleg ételek és italok elárúsítására rendelkezésre áll a bérletnek két, egy-egy szobából és egy-egy fedett verandából álló helyiség.

Miután a punto francóban levő vendéglői helyiségek a vámszabályzat értelmében vámterületen levőknek tekintendők, tartozik bérbevevő esetleg terhére megállapított jövedéki kihágás biztosítása céljából a szerződés megkötésekor 1000 korona, azaz egyezer korona biztosítékot a magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál letenni.

Az 1 koronás bélyeggel és „Ajánlat a fiumei punto francóban levő élelmezési bódé bérbevételére 23.670/902. számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1902. évi augusztus 30-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségéhez (Ferenc József-tér 19. sz.) posta útján térít-vevény mellett nyújtandók be. Bánatpénz fejében pedig 400, azaz négyszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál letendő.

Értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tizennégy nappal nem régebb árfolyam szerinti értékben, de legfeljebb csak névértékükben fognak számítani.

Szóban levő élelmezési bódé bérletére vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forg. és keresk. osztályában a fiumei forg. főnökségnél és Fiume állomás főnökénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről felteletetetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Bánatpénz nélkül vagy a fentemlített benyújtási határidő után beérkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A m. kir. államvasutak fentartják maguknak a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül a felajánlott bérre szabadon választassanak.

Megjegyeztetik még, hogy bérlet az összes helyiségeket saját költségén tartozik fűteni és világitani.

Zágráb, 1902. július hóban.

(3.1) Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Alibunári házk. főszozlgabiróságtól. 930. házk. sz. 1902. 694-1.1

IDÉZÉS.

Raits Stefán, mint az Alibunár községi 479. számú Raits-fele házközösség ismeretlen tartózkodású családtagja, ezennel felhivatik, hogy a házközösség megszüntetése céljából f. évi szeptember hó 26-ik napjának d. e. 9 órájára Alibunár községéhez kitézött tárgyaláson vagy személyesen jelenjen meg, vagy Nikolits Tima közgyám alibunári lakost, mint a részére kinevezett gondnokot célszerű képviselőre utasítsa; ellenkező esetben pedig ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Kelt Alibunár, 1902. évi aug. hó 17-ik napján. Napholtz Lajos, házk. tb. főszozlgabiró.

A küszöbön levő iskolaévre

egy nagykikindai uri család két, Nagykikindán iskolaírató

== ifjút vagy leányt ==

mérsékelt feltételek mellett teljes ellátásba fogad és szigoru felügyeletről, valamint sikeres előmenetelről gondoskodik. Zongora és tornaszerek a házban rendelkezésre állanak.

Bővebb felvilágosítást ad a lap kiadóhivatala. 688-3.2

99683/C/III. 1902. Magy. kir. államvasutak.

HIRDETMÉNY.

(Uj személy-díjszabás életbeléptetése a Budapest-Tüzitői h. é vasuton.)

Ezen vasuton f. é. szeptember hó 15-én új személy díjszabás lép életbe, melyben a menetdíjak részben felemeltetnek, részben pedig lezállítatnak.

Az új díjszabás, melylyel az 1900. évi május hó 1-én életbeléptett díjszabás érvényen kívül helyeztetik, a magy. kir. államvasutak díjszabás elárúsító irodájában (Budapest, VI. Csengery-utca 33. sz.) 20 fillérért kapható.

Budapest, 1902. július hó.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely az elveszített erőt újra mehozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, akik érte irnak. Ez a leghámulatraméltóbb csodáorvosság, mely megmentett ezeket, akik fiatalokri kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elveszített férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, akik a fiatalokri kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megerősödés szükséges, csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institute-nak az alant jelzett címre, ahonnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki irhat érte bárhol magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni.

A levelet így kell címezni:

State Medical Institute, 16.

Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.

A levelek mindig bérmentesítendőek. (566-x.61)

114.975. sz. 1902. M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1903. évben, illetőleg 1903. év végéig különféle kefekötő-árukból felmerülő szükségletének szállítást biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező különféle kefekötő-árukat előtűntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módozatok, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési (A. III.) szakosztályánál, Budapest VI. Andrassy-ut 73. sz. II. emelet 47. ajtószám, ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, ivenként 1 koronás magy. kir. okmánybéllyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi szeptember hó 13-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külcimmel látandó el: „Ajánlat kefekötő-áruk szállítására 114.975/902. számhoz”.

Bánatpénzül az ajánlt áruk egy évi értékének 5%-át készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban legkésőbb f. évi szeptember hó 12-iki déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letendő.

Bánatpénz nélküli vagy később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módozatok betartása mellett állíttatnak ki, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1902. évi augusztus hóban.

(3.1)

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

ÖZV. GUTTMANN JAKABNÉ

96. sz. helyközi telefon. NAGYBECSKEREK. 96. sz. helyközi telefon.

Cémet-, mozaik- és színezett műkölapok gyártása padlók és falak burkolására.

Cémet betoncsövek.

Marha- és loitatóvályuk, kagylók istállókba és legelőkre.

Lépesők és esatornakagylók.

Beton-, torazzo és aszfalt-munkák vállalata helyben és vidéken.

••••• **Sírbekerítések készítése.** •••••

Nagy raktár építési anyagokból és pedig:

elsőrendű fehérmész, beocsini román- és portlandcémet, gipsz, kátrány, karbolineum és tinktoral.

Mész és cémentet

waggon vételénél bármely állomásra eredeti gyári áron szállítok.

Stukatur-nádszövet. — — — — — Elszigetelő lemez és elszigetelő anyag.

Kőfedőpép és aszfaltfedőpép.

Lenolajkence, továbbá száraz- és olajfesték minden árnyalatban.

24 féle kiváló minőségű homlokzatszin.

Saját gyártmányu gipszöntvények (szobrászmunkák.)

Kelheimi lapok. — — — — — Szoba és fali diszek.

(820-20.20)

Alapított 1900-ban.

Szülők és gyámok
figyelmébe! * * *

A SEITZ-féle első * * *
délmagyarországi
engedélyezett * * *

**tanuló-internátus
és nevelő-intézet,**

mely **Temesvár-Józsefváros** legszebb
és legjobb levegőjű pontján a
Skudier-park közelében,
jobb Bégasor 3. szám
alatt fekszik, immár **harmadik** évfolyamába lép.
Kimerítő áttekintést és felvilágosítást kívánatra küld
mely tisztelettel
Seitz Antal.

584-30.24

124.813/A. III. Magyar királyi államvasutak.
Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága az 1903. évben összegyűlő és feleslegként rendelkezésre álló mintegy 14.000 drb. üres kőolajos hordót eladni óhajtván, erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A fentkitüntetett mennyiségre nézve a m. kir. államvasutak semminemű kötelezettséget nem vállalnak; ez tehát a tényleges vissznyereményhez képest 25%-al nagyobb vagy kisebb is lehet; ennélfogva köteles leendő a vevő az 1903. évben tényleg összegyűlő és eladásra kerülő egész mennyiséget az általa felajánlott egység mellett átvenni.

Az összegyűlő hordók esetről-esetre, az 1903. évi december hó végéig összegyűlők pedig a reá következő hónap 25-ig fognak a gyűjtő szertárak által az illető vevő rendelkezésére bocsátatni és tartozik a vevő ezen hordókat a felszólítás vételétől számított nyolc napon belül átvenni és a szertárakból eltávolítani.

Határozottan kiköztetik: hogy a hordók azon szertárakban veendőek át, a melyekben azok összegyűlnek; tovább szállításukról a vevő saját költségén tartozik gondoskodni; ennélfogva tehát olyan ajánlatok, a melyek az egyes szertárakban összegyűlő hordóknak más szertárban való átadását vagy más állomásra való bérmentes szállítását kötik ki, figyelembe nem vehetők.

A pályázni szándékozók felhívattak, hogy ide vonatkozó lepecsételt és (egy) 1 koronás magyar bélyeggel ellátott ajánlataikat ezen külfelirattal: „Ajánlat üres kőolajos hordók megvételére 124.813/902. számhoz” 1902. évi szeptember hó 10-ének déli 12 óráig anyag- és leltárbeszerzési szakosztályunknál (Andrássy-ut 73. sz. II. em. 43/a.) benyújtani sziveskedjenek.

Pótajánlatok semmi körülmények között nem bocsáthatók tárgyalás alá.

Budapest, 1902. év augusztus hóban.
(3.1) Az igazgatóság.
(Utánnomás nem díjazatik.)

A nagyszabeni általános takarékpénztár jelzálog-kölcsöne.

A Nagyszabeni általános takarékpénztár kölcsönöz ház és földbirtokosoknak, úgy községeknak és egyéb testületeknek jelzálog-kölcsönöket 100-al osztható összegekben, visszafizetendő (Amortizáció) félévi részletekben (Annuitás), melyek kamat és tőketörlesztést magában foglalnak.

A) legalább 20.000 korona és azon felüli összegeknél 5¹/₄% kamattal mellett.
Ezen kölcsönök törlesztési időtartama 41 vagy 35 év A visszafizetése ezen 5¹/₄%-nyi kölcsönnek tehát 82 vagy 70 félévi annuitásokban történik.

100 korona kölcsöntöke után 41 évi időtartamra a félévi annuitás (tőke és kamat) 2 kor. 96 fillér, így egész évre (tőke és kamat) 5 kor. 92 fillért (tehát 6% alól); 35 évi időtartamra 3 kor. 11 fillér, tehát egész évre 6 kor. 22 fillér;

B) legalább 4000 kor. és azon felüli összegeknél 5¹/₄% kamattal mellett.
Az 5¹/₄% kamattal melletti törlesztési kölcsönök 10, 25 vagy 40 év, (azaz 20, 50 vagy 80 félévi annuitásokban visszafizethetők (amortizálандók)

A félévi annuitás 100 korona után kitesz.

10 évi időtartamnál (— 20 félévi annuitás) — 6 kor. 51 fillér.
25 : : (— 50 : :) — 3 : 75 :
30 : : (— 80 : :) — 3 : 19 :

C) legalább 1000 kor. és ezenfelüli összegeknél 6% kamattal mellett.
A 6% kamattal melletti törlesztési kölcsönök 15, 18, 23 vagy 32 év, (azaz 30, 36, 46 vagy 64 félévi annuitásokban visszafizethetők.

A félévi annuitás 100 korona után kitesz.

15 évi időtartamnál (— 30 félévi annuitás) — 5 kor. 01 fillér.
18 : : (— 36 : :) — 4 : 51 :
23 : : (— 46 : :) — 3 : 98 :
32 : : (— 64 : :) — 3 : 50 :

Minden kölcsön, úgy azon kölcsönök is, melyek a takarékpénztár által kiadott záloglevelek biztosítására szolgálják, készpénzben teljes összegben kifizetnek, kivéve a kölcsöntöke utáni 1 százalékos törzsdíjnak, mely a kölcsön kifizetése alkalmával beszednek.

Kölcsönérti kérvényekhez telexkönyvi kivonatokat, valamint a felajánlott ingatlan értékének megállapítása céljából szükséges okmányok, úgymint adásvévi, bérleti és haszonbéri szerződések, házberjövődőbevallási ívek, földbirtokosoknál kataszteri birtokívek stb. mellékelendők.

Kölcsönök közvetítését eszközli:
Klein Bernát Nagybecskereken.
Telefon 67. sz.

665-10.4

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

A
Magyar-utcában
307. házszám alatt fekvő
ház
azonnal eladó.
Bővebbet **özv. Stagelschmidt
Józsefnénál,**
Német-utca 194. sz.

124.177.902. sz. M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsiállomások és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérneműk, botok, napernyők és esernyők stb. az alábbi felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Fiume állomáson 1902. évi augusztus hó 22-én d. e. 9 órakor.

Kis Czell állomáson 1902. évi augusztus hó 25-én d. e. 9 órakor.

Budapest keleti p. u. állomáson 1902. évi augusztus hó 28-án d. e. 9 órakor.

Budapest, 1902. augusztus havában.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

▼ ▼ ▼

Kiadó lakás.

Az Uri- és Kórház-utca
sarkán egy
külön álló ház
teljesen ujonnan átalakítva,
nagy lakással, konyha, fo-
lyosostb. elkülönített kerttel
november 1-ére kiadó.

Bővebbet a kiadóhiva-
talban. 648-x.5

A nagybecskereki szolgabírói hivatal.

12470. sz. 1902.

690-3.3

Pályázat.

Orlovát községben elhalálozás folytán megüresedett és évi 720 korona és 1 öl kemény tűzifa javadalmazással egybekötött községi írnoki állás választás utján betöltendő lévén, felhívattak a pályázni kívánók, akik a hivatalos magyar nyelven kívül a szerb nyelvet szóval és írásban tökéletesen bírják, hogy felszerelt kérvényüket f. évi augusztus 31-ig alóirotnál benyujtsák.

Kelt Nagybecskereken, 1902. augusztus 12-én.

Daniel,

főszolgabíró.

Egy 4 szobából álló
utcai lakás
a hozzátartozó mellékhelyiségekkel
folyó évi november
hó 1-jétől kiadó.

Bővebbet
Schwarz Pál,
fűszerkereskedőnél
Melencei-utca 426. sz.

25.467.902. sz. hoz.

M. kir. államvasutak.

Zágrábi üzletvezetőség.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezető-sége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a dugoseloi felvételi épület bővítéséhez szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek — a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munka végrehajtásához kötött feltételek a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőség pályafentartási osztályában és a zágrábi osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott 3 korona lefizetése ellenében megszerezhetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1902. évi augusztus 23-án déli 12 óráig benyújtandók alulírt üzletvezetőség I. osztályába (Ferenc József-tér 19. szám, I. emelet.)

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a dugoseloi állomási felvételi épület bővítési munkáira.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vettetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1902. évi augusztus hó 22-én déli 12 óráig 800 azaz nyolcszáz korona bántéppénz teendő le a m. kir. államvasutak zágrábi gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapírokban. — A bántéppénzről szóló letéti-jegy az ajánlathoz nem csatolandó. Az értékpapírok legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta útján beküldött ajánlatok és bántéppénzek térítvevénynyel adandók fel.

Zágráb, 1902. augusztus hóban.

(3.3)

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Keresek kisebb házat
nagy kerttel vagy udvarral
évi bérbe november elsejére.
Bővebbet a szerkesztő-
ségben. 614-x.25

Szerkesztő

Nagyb.

Zápolya

hová a lap

minden

Kiadó

Pleitz Fer.

Nagyb.

hová a lap

sek és a

natkozó felsz.

Telef.

Nagyb.

(F.)

mány poz

bőzöb

végett a

menetét

tésére ha

Amo

sokkal tö

várakozás

munkája

mindenfe

meggyözo

A ha

hatnak ha

hogy a

világosítás

kiegyezés

Ez a

meg a jó

jól tudja

természet

zásban ré

világot az

még mag

kevésbbé

dekeit lá

állam ál

ugy, hogy

volna.

A tu

moly ok

Szell Kal

őszinteség

Mindenk

kormány

nyilvános

ami odav

csak akko

Add g

A „TO

AP

A Ma

szoktól. M

hullámoz

ezzer hold

gyek tetej

vérbeli erc

rosnak ter

a völgybe

ben. Majd

tutajokon

ölbe vago

Festő

Fönn a

zik a mac

öröme s a

Junius

velt még a

kérdeztem

aratnak?

— Inst

— Nea

— a napfé

— Ma

Téli

Utaz

Téli

Város

Lode